

NTUAS (Norwich Terrier Upper Airway Syndrome)

Under slutet av 80-talet och 90-talet uppmärksammades det av uppfödare, ägare och domare att det fanns individer i rasen som hade ökade andningsljud, de lät trånga och kunde ha svårt att andas vid stress eller värme. En del av dem kom till veterinärer som bland annat kunde se att deras svalgfickor (laryngeal fickor) var inåtbuktande (everterade) och därmed skapade en mindre öppning för luften ner till luftstrupen. Några var så grava att de avlivades, andra opererades och blev bättre men inte alla blev ens efter operationen besvärsfria.

I en del länder började man titta mer metodiskt på de hundar som hade problem och bland annat i Schweiz inleddes en i individantal mera omfattande undersökning som sedan ledde till avhandling klar 2006.

I den ingick 130 norwichterriers (och ca 15 norfolkterriers som referens). Man tittade på olika parametrar i svalg och struphuvud och skapade bedömningskriterier jämfört med referensgruppen (norfolkterrierna) för vad som ansågs normalt (A)/på gränsen (B)/lindrigt (C) /måttligt (D) och gravt (E).

I denna utvärdering ingick inte bara de tidigare uppmärksammade svalgfickorna, utan många anatomiska delar av svalget (se bifogad utvärdering). Uppfödarna i f a Schweiz, Tyskland och Österrike började därefter åka dit för att få sina potentiella avelsdjur bedömda och man har tills nu vid veterinärfakulteten på Berns universitet sövt och utvärderat mer än 500 individer.

För problemet är att flertalet hundar som har C eller D har inga eller små kliniska symptom, de uppfattas ofta bara låta som det många rasvänner kallar "typiska norwichterriers", eventuellt med ytterligare mer förträngda ljud när de är varma, överviktiga och/eller stressade.

Även "E" bedömda hundar kan vara helt utan tydliga problem, men många av dem "låter" lite mer när de sover/sniffar/hässjar, är mer ansträngda/ljudliga vid stress och motion och kan ha det jobbigare när det är varmt.

Det man kunnat se under årens gång är att om uppfödare av rasen har en större kunskap och information om hur deras potentiella avelsdjur ser ut i svalget leder det till att det blir färre individer som hamnar i den sämsta nivån och därmed färre som behöver bli sjuka eller t o m avlivas pga grava andningsproblem. (se bild Breeding success).

Har man en "D" eller "E" bedömd hund som kliniskt uppfattas som frisk och har andra goda kvaliteter för rasen och därmed väljer att avla på denne, är tanken att man ska kunna välja att para med en A, B eller C för att minska risken för avkommor med kliniska symptom pga förträngning och andningsvårigheter.

Dvs ingen KLINISKT FRISK individ behöver bara baserat på en svalg-utvärdering väljas bort från avel. Men liksom med andra mindre önskvärda egenskaper (klen stomme, dåliga benvinklar, smal nos, sämre pälskvalitet, tandbortfall, stora öron, ljusa ögon etc) så väljer man självklart som seriös uppfödare att kombinera med en partner i förhoppning att i deras avkommor få ett förbättrat avelsresultat.

Fem av mina egna hundar har till dags dato bedömts (gjort nere i Bern) och ingen av dem var A eller B (ett 40-tal hundar undersökta i Finland pekar på att tyvärr ganska få är i dessa kategorier även där) vilket ju givetvis försvårar ens avelsarbete framöver.

Om vi ska få en vad gäller andningsvägarna bättre framtid för våra norwichterrier så hoppas jag att SvNTK i samarbete med SKK framöver jobbar aktivt med att skapa möjligheter för att utvärderingar av svalg och håller sig uppdaterade vad som händer i ämnet i andra länder, där det pågår projekt och forskning i bl a Schweiz, England och Usa

Not: Avhandlingen finns att läsa (och där finns många fina laryngoskopiska foton) om man intresserad och kan hyfsad tyska. Ylva Samuelsson vår erfarna uppfödare i avelskommitten, rekvirerade den för många år sedan (just nu finns dock det exemplaret hos undertecknad)

Eftersom även amerikanerna har projekt kring det här det finns det nedan en länk till en bra engelskspråkig föreläsning. <https://www.norwichterrierclub.org/ntca-annual-health-seminar-2017/>

Leg vet Pia Hélène Welander